

Največji slovenški dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenških delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States,
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 43. — ŠTEV. 43.

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 21, 1922. — TOREK, 21. FEBRUARJA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

KAKO JE BIL UMORJEN CAR?

CELO DRUŽINO, OBSTOJEČO IZ ENAJSTIH LJUDI SO ODVEDLI V PRITLIČJE JETNIŠICE TER USMRTILI Z REVOLVERJI. — PET VELIKIH KNE ZOV UMORJENIH V DRUGIR MESTIH. UMOR JE POVZROČIL URALSKI OKRAJNI SOVJET.

Jekaterinburg, Rusija, 20. februar. Beljševiško poročilo glede usmrtenega carja Nikolaja in njegove družine, ki se je zavrnalo tukaj v noči 16. julija 1918, je bilo objavljeno v pamphletu, katerega je spisal P. Bukov, prejšnji načelnik jekaterinburškega sovjeta.

Pamflet je prišel na svetlo radi naiziranju v komunističnem taboru, da je treba povedati povest o eksekuciji carja in njegove družine z boljševiške strani. Očvidno pa ni bil pamphlet deležen objavljivanja višjih uradnikov, kajti čeprav je bil objavljen v zaključnih dneh leta 1921, je bil vendar takoj umaknjen iz cirkulacije.

Pamflet je bil natiskan v državnih tiskarni Uralske vlade v tem mestu ter nudi splošen pregled delavske revolucije v Uralu. Zadnje poglavje razpravlja o smrti carja ter je naslovljeno: "Zadnji dnevi carja".

Nikjer v pamphletu tudi ni najti nobenega znaka, da bi delal okrajni uralski sovjet niti temelj po velji ali priporočil, ki bi prišla od centralne ruske vlade v Moskvi.

Romanoviči so bili v svojih načavnih oblekah, ko so bili ustreljeni. Njih navada je bila iti spazile pozno, po deseti uri. Vsled tega so bili še vsi oblečeni, ko je dobla skupina enajstih ljudi po velje, naj gredo v pritličje, kjer so bili vsi ustreljeni.

V poročilu Bikova se glast nadalje, da "ni vedela javnost za sksekucijo in da se je zadušilo strele iz revolverjev s pomočjo nekega ropotajočega avtomobila pred vratmi dotične hiše".

Ob eni uri naslednjega jutra so vseh enajst trupelj na skrivenem odnesli iz hiše v neki sosednji gozd. Tam so odstranili vso obleko ter nato začali najprvo trupelj v poznej obliko. Bikov pravi, da so bili dragulji, o katerih o poznejje trdili častniki Kolčaka, da so jih našli, najbrž skriti v obliki in da se niso brilgali zanje možje, katerim se je poverilo nalogo odstranjenja trupelj.

Razven carja, karinje, štirih hčer, Giga, Tatjana, Anastazija in Marija, poleg careviča so bili tako presenečeni, da niso izpustile nobene besede, ko jim je Avdijev, povelenik hiše, ukazal postaviti se ob zid ter izreke! smrtno obesodo.

Bikov pravi, da je oddelek štirih mož ustrelil drugino carja obenem z drugimi članji dvora s streli iz revolverjev. Identičnosti čla-

nov eksekucijskega oddelka se nizkrilo.

Pamflet stavlja odgovornost za eksekucijo Romanovičev direktno na uralski distriktni sovjet, ki je sklenil v pritličju julija meseca leta 1918, da mora car s svojo družino vred umreti in ki je povabil eksekucijo smrtno obesode ter uničenje trupelj nekemu Peteru Ermakovu, staremu delavcu Isetskih naprav.

Avdijev, povelenik hiše, v kateri je stanovala carjeva družina, je prečital smrtno obesodo v načavnosti le štirih prič. Nikjer pa se ugotavlja, če je Avdijev streljal na člane carjeve družine ali bil le priča njih usmrčenja.

Nikjer v pamphletu tudi ni najti nobenega znaka, da bi delal okrajni uralski sovjet niti temelj po velji ali priporočil, ki bi prišla od centralne ruske vlade v Moskvi.

Romanoviči so bili v svojih načavnih oblekah, ko so bili ustreljeni. Njih navada je bila iti spazile pozno, po deseti uri. Vsled tega so bili še vsi oblečeni, ko je dobla skupina enajstih ljudi po velje, naj gredo v pritličje, kjer so bili vsi ustreljeni.

V poročilu Bikova se glast nadalje, da "ni vedela javnost za sksekucijo in da se je zadušilo strele iz revolverjev s pomočjo nekega ropotajočega avtomobila pred vratmi dotične hiše".

Ob eni uri naslednjega jutra so vseh enajst trupelj na skrivenem odnesli iz hiše v neki sosednji gozd. Tam so odstranili vso obleko ter nato začali najprvo trupelj v poznej obliko. Bikov pravi, da so bili dragulji, o katerih o poznejje trdili častniki Kolčaka, da so jih našli, najbrž skriti v obliki in da se niso brilgali zanje možje, katerim se je poverilo nalogo odstranjenja trupelj.

Razven carja, karinje, štirih hčer, Giga, Tatjana, Anastazija in Marija, poleg careviča so bili tako presenečeni, da niso izpustile nobene besede, ko jim je Avdijev, povelenik hiše, ukazal postaviti se ob zid ter izreke! smrtno obesodo.

Bikov pravi, da je oddelek štirih mož ustrelil drugino carja obenem z drugimi članji dvora s streli iz revolverjev. Identičnosti čla-

"Ime Washingtona je najmogočnejše ime na svetu. "Mogočno je z ozirom na državljanovo prostost in še mogočnejše z ozirom na moralno izboljšanje. •

"Njegovo ime je treba mogočno proslaviti.

"Nemogoč je pridajati solnečno jasmino, in nemogoč je pridejati slavo Washingtonovemu imenu.

"Nihče naj ga ne skrumi. V najtišji samoti izgovarjammo njegovo ime. Njegov nesmrtni sijaj bo vedno blestel."

— Abraham Lincoln

LEGJA IN SPREJEM BONUS - PREDLOGE

MacNider je brzojavil predsedniki Hardingu, da prepreči gibanje za preložitev cele zadeve.

Washington, D. C., 20. februar. — Da napravi konec tistem, a veden načrtačočemu gibanju tukaj, da se preloži na poznejši čas akcijo vojaškega bonusa, je Hanford MacNider, povelenik Ameriške legije, brzojavil predsedniku Hardingu ter zahteval v svoji brzojavki, naj se takoj sprejme predlog glede bonusa.

Poveljnički legije pravi, da se je predlog, katere je stavil predsednik, uporabil le v namenu, da se zavede javnost glede resničnih ciljev legije in da je treba iskati nasprotnike predlagane zakonodaje predvsem v gotovih sebičnih finančnih krogih, ki bi neizmerno trpeli, če bi se Amerika ne pridružila zavezništvu v vojni in ki so imeli od zmage največje dobičke.

Če bi se kapital in delo drafatalo kot se je človeške življenja tekom vojne, bi nikdar ne prišlo do sedanega težavnega položaja, — pravi MacNider v svojem sporočilu.

Ko je šlo za to, da se povrne vojnim industrialecem škodo, katero si imeli radi neizpolnjenih kontraktov in za kar je bilo treba približno tri tisoč milijonov dolarjev, se ni dvignilo niti malo toliko krika in vika kot sedaj. To je bila obveznost in plačalo se je jo. Tukaj pa je obveznost, ki ni manj upravičena kot ona industrialev in zavzemajočih.

Pot istimi pogoji izstavljamo tudi dolar-čete in pošljemo ameriške dolari.

Vrednost denarja sedaj ni stanja, manj se volitvost neprilagodi.

Načrtači potiski "Jadranska Banka" in njihov podprtih inzumih izvadimo vrednost pogoja, ki bodo volitve končati na eno, ki se bo ali se bo počitkovani načrti.

Denar načrtači posluje najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKNER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

KRIZA V PREMOGARSKI INDUSTRIJI

LEWIS UPADA TUDI, DA SE MU BO POSREČILO SPRIJAZNITI NASPROTUJOČE SI FRAKCIJE V PREMOGARSKI ORGANIZACIJI. — KONSERVATIVNI ELEMENTI NISO ZADOVOLJNI Z ZAHTEVAMI RADIKALCEV, NAIJ SE SKRCI DELAVSKI DAN.

Indinapolis, Ind., 20. februar. — Pol upanja, da bo mogoče sprijazniti uporne elemente v organizaciji, je objavil John L. Lewis, mednarodni predsednik United Mine Workers of America, da se bo takoj skušalo dovesti do pogajanj v centralnem kompetitivnem ozemlju mehkega premoga lot v ozemlju trdega premoga v Pensylvaniji.

Odgovornost za celo izid je se da na strani delodajalcev, — je izjavil Mr. Lewis, ki je rekel nadalje, da so premogarji pripravljeni sestati se z delodajalci na skupni konferenci, kjer bodo skušali uravnavati vprašanje plač ter si ne vse načine prizadevali doseči zadovoljiv dogovor še pred prvim aprilom, s čemer bi bila tud preprečena možnost stavke.

Premogarji iz West Virginije, Kentuckyja in Tennesseeja so prav posebno proti skrajšanju delavščega dneva ter so njih delegati izjavili, da ne morejo s silo vrskiti take radikalne izpremembe delodajalcem, ker so bili krajne organizacije hudo prizadete vsled nezaposlenosti.

Posvarili so radikalce v centralnem kompetitivnem ozemlju, da bodo zuažani unijski distriktri doživeli poraz, če bo prišlo do stavke.

Open shop dežele je koncentriran v našem okraju, — je rekel Fred Mooney iz Charleston, W. Va., ki je tajnik okraja 17. — Če bom poražen mi bodo delodajalci lahko izkoplji toliko premoga v ne-unijskih poljih West Virginije, da bodo lahko založili z njim celo deželo.

Borili se bomo do konca, a jaz ne vem, koliko časa bo trajal ta boj.

Premogarji iz Illinois, ki vstra jajo pri svoji zahtevi, da se uveljavlji krajši delavni dan, so ignorirali vsa svarila ter izjavljajo, da so dosti močni, da zmagoj v kateremkoli boju, v katerega bi se spustili z delodajalcem.

Cepav precej vznemirjeni radt prizor, ki so se jimi nudili na tej konvenciji, upajo vendar unijski uradniki, da bodo Howat-Farrington fakije pomagale pri vstavljanju solidne ali trdne fronte proti delodajalcem in njih načnam. Da se bo zgodilo to, je razvidno iz objave Frank Ferringtona, predsednika illinojskega okraja, da se ne bo vdeležil nikakega secesijskega ali odepnega gibanja.

Farrington, ki je že dolgo časa nasprotuje mednarodnemu predsedniku Lewisu pa je rekel, da bo izvral zaključni boj z Lewisom, kakor hitro bo sedanja kriza končana, čeprav bi moral čakati na to priliko prav do prihodnje mednarodne konvencije.

Aleksander Howat, odstavljen voditelj kansaskih "ustaških" premogarjev, je ob prilikah svojega povratka v Kansas izjavil, da se bo vrnil ter osvetil nad Lewisom, kakor hitro bo sedanja kriza končana, čeprav bi moral čakati na to priliko prav do prihodnje mednarodne konvencije.

General Orrellana, — se glasi v sporočilu, — je zmožen vojak in tudi državnik. On sam izjavlja, da se bo izkazal vrednim zaupnik, katero je pokazal načrnu napravi njemu. Ustanoviti bo v tem delu vseh parov, ki ima pravico do zmanjšanja plač ter petnajstih letne fronte proti premogarjem, namreč onih, ki so sedaj zaposleni in da bo pomenjal dejansko zmanjšanje plač teh premogarjev, in sicer radi tega, ker ni konvencija izpremenila sedanje plačilne lestvice, temelječa na osemurnem delu. Soglasno z deklaracijo, tikajočo se skrčenja delavnega časa, bodo delali premogarji, ki so bili do sedaj zaposleni po osem ur na štoto, le po šest ur in njih plače bodo temu primerno skrčeni.

Brez dvoma bo krajši delavni dan zmanjšal letni zaštušek premogarjev, — je rekel William Green, mednarodni tajnik. — Na drugi strani pa bodo imeli krajše delavne ure seveda za posledico, da bo imelo več ljudi dela in da bo štabiliziralo razmere v tej industriji.

Znano je, da so praktično skoroski vsi uradniki mednarodne unije proti skrajšanju delavnega dneva, da pa niso mogli preprečiti sprejemanje tozadovne rezolucije vspričo velikanskemu pritisku od strani radikalnih elementov v organizaciji.

Pamatni prevlada, — je rekel eden izmed visokih unijskih uradnikov. — Prevladovalo je razpoloženje, katero sta povzročila

NOVI PREDSEDNIK REP. GUATEMALA

Vse stranke pozdravljajo novega predsednika, ki bo baje dal narodu mir in prosperitato.

Oficijelna poročila, ki so do-

spela v roke guatemaškega generalnega konzula Enrique Munoz v New Yorku, izjavljajo, da je bil general Maria Jose Orellana izvoljen predsednikom te centralnoameriške republike. Po burnih političnih bojih v deželi je bil izvoljen predsednikom Orellana in sicer v veliko večino glasov v poslanski zbornic, ki ima pravico

do zmanjšanja plač v tem delu.

Officijelna poročila, ki so do-

spela v roke guatemaškega generalnega konzula Enrique Munoz v New Yorku, izjavljajo, da je bil general Maria Jose Orellana izvoljen predsednikom te centralnoameriške republike. Po burnih političnih bojih v deželi je bil izvoljen predsednikom Orellana in sicer v veliko večino glasov v poslanski zbornic, ki ima pravico

do zmanjšanja plač v tem delu.

Officijelna poročila, ki so do-

spela v roke guatemaškega generalnega konzula Enrique Munoz v New Yorku, izjavljajo, da je bil general Maria Jose Orellana izvoljen predsednikom te centralnoameriške republike. Po burnih političnih bojih v deželi je bil izvoljen predsednikom Orellana in sicer v veliko večino glasov v poslanski zbornic, ki ima pravico

do zmanjšanja plač v tem delu.

Officijelna poročila, ki so do-

spela v roke guatemaškega generalnega konzula Enrique Munoz v New Yorku, izjavljajo, da je bil general Maria Jose Orellana izvoljen predsednikom te centralnoameriške republike. Po burnih političnih bojih v deželi je bil izvoljen predsednikom Orellana in sicer v veliko večino glasov v poslanski zbornic, ki ima pravico

do zmanjšanja plač v tem delu.

Officijelna poročila, ki so do-

spela v roke guatemaškega generalnega konzula Enrique Munoz v New Yorku, izjavljajo, da je bil general Maria Jose Orellana izvoljen predsednikom te centralnoameriške republike. Po burnih političnih bojih v deželi je bil izvoljen predsednikom Orellana in sicer v veliko večino gl

Italija izsiljuje.

Italija je igrala v koncertu velesil - zmagovalč neprimerno veliko, v vprašanjih nasledstvenih držav naravnost odločajočo vlogo. Njena sprena diplomacija je znala nesoglasje med Francijo in Anglijo zase dobro izkorisati ter je vrhtega igrala dvojno vlogo. V krogu antante je nastopala kot zavezница, na svojo pest pa je pravljala prijateljski odnose z Nemčijo in Avstrijo, ne oziraje se na stališče antante. Ta njena politika ji je sijajno uspevala, dokler so s karlistično afero na Madžarskem ni preveč očitno umazala in tudi v Avstriji rad svojih spletov v burškem vprašanju na korist Madžarskih ni odprla oči vladnim krogom, zaverovanju v italijansko prijateljstvo in zaščito.

Uspehi italijanske politike so italijansko diplomacijo omamili. V Aziji hoče tekmovati z Anglijo in Francijo, v nasledstvenih državah in na Balkanu pa je prevzela zunanjepolitično dedičino bivše Avstro-Ogrske. Prav nič je pri tem ne moti izkustvo, da si je Avstrija s svojo zunanjepolitiko na Balkanu zadala smrt. Nasprotno! Naravnost nemoralna rapallska mirovna pogodba, ki nosi preočeten znak italijanskega, protislavanskega imperializma, ji je še dvignila greben. Zato noče Italija niti za nas naravnost sramotne pogodbe izpolniti in apa, da bo izven te pogodbe še kaj izsilila od naše države. Misli, da je v Jugoslaviji še vedno dovolj državnik Trumbić-Venčevskega kova. Poškuša je s šibeniškim dogodkom, ki ga je brez vsakega dvoma namenoma inšcenirala. Toda naše zunanje ministrstvo se v tej zadevi drži korektno in odločno in to je njegova moč. Ako vti znaki ne varajo, izgubila Italija v krogu antante zaupanje. Anglia in Francija sta vplivali na Jugoslavijo, da je podprtja rapallske pogodbe, sedaj pa zahteva od njiju čast in poštenje, da Italija to pogodbo tudi izvrši, ne pa da skuša z incidenti, kakor ga je povzročila v Sibenuku, izsiljevala od Jugoslavije nove koncesije v obliku prelona rapallske pogodbe.

Zahteva našega zunanjega ministrstva, da se rapallska pogodba registrira pri Zvezni narodov, je italijansko diplomacijo presenetila, ker pri njeni nameri ne gre v njen račun, dati je ta zahteve popolna naravna in pravilna, da, celo v smislu pogodbe same. Uzbajanje, ali je tež zahtevi našega zunanjega ministra dal povod šibeniški dogodek, je neobhodno, negle de na to, da zan minister dr. Ninčić to zamikuje. Za odnosa med Jugoslavijo in Italijo je merodajno stališče, ki ga zavzemata dr. Ninčić napram nevrim italijanskim poskusom mglede izsilj. Konecij. Minister je izjavil, da želi jugoslovanska vlada prijateljske sporazuma, da pa ne more biti nobene govor o kakih novih konecijah Italiji. Take vlade, ki bi po hodeči rapallski pogodbi mogla in smela pristati še na kaj več, kakor nas veže že rapallska pogodba, v Jugoslaviji ni in ne bo. Dokler pa Italija ne izpolni obveznosti rapallske pogodbe, je nemogoče z njo sklepati končnoveljavne kake druge pogodbe kateregakoli značaja.

Prijateljsko razmerje med nami in Italijani torej ni odvisno od nas, ki smo izpolnili vse pogoje za prijateljske odnose z našavnost samomerilnim popuščanjem, ampak samo od Italije, ki rapallske pogodbe še ni izpolnila in tudi v rešekem vprašanju ne zavzemata pravilnega stališča, kakor je obvezana po rapallski mirovni pogodbi. Reka danes dejansko ni svobodno mesto, ampak vazal — Italije.

Ako bo prenasičena prevzetnost vodila Italijo po njeni dosedani poti, bo vsaj svet spoznal, na kateri strani je pravica, in upamo, da ne bo samo sodil, ampak tudi razsodil. Pogrešna taktika jugoslovanske vlade v albanskem vprašanju nam je moralno oporo Evropi samo izpoldkopalava, nemoralna politika Italije napram naši državi nam je more samo okreptiti. ("Slovenec")

Zlata Slovenija.

Profesor M. I. Pupin, New York, — v "Slov. Narodu."

Noben kraj v razširjeni naši in "tajanstveni sili, s katero je vplival sveti Triglav na moje dušo." Popolnoma spontano se mi je izvil iz prepolnega srca vzklik: "Prekrasni Bled, nebeski Triglav! V vas zrem božjo ljubav in božjo voljo — božjo ljubav, ki nas je okrasila z vsemi lepotami množice, ki je divjala spodaj na trgu. Bil je edini v dvoranji, ki je ohranil svojo ravnodušnost.

Malo poprej je skušala ljudska množica vdreti v palajoča. Težka vrata so se sicer ustavlja naprom ljudi, a bi se brez dvoma vda la spriči novega napada. In potem!

Rekel je zelo mirno:

"Ojačanja, katera smo pričakovali, niso dospela. Brez dvoma so prezerali brzjavne žice.

"Kaj naj storimo? — so ga vprašali drugi.

Don Ortiz je napravil kretnjo, ki je značila:

"Zaupati moramo v Boga.

Vsi občinski glavarji in trideset nadaljnji, podrejeni jim, ki so bili zbrani v dvoranji, so bili prevezeti od strahu. Vedeli so, da so vsi izhodi iz poslopja započateni da ne morejo ničesar storiti in očitoma sklepati.

Nekateri med njimi so ostali hladnokrvni, dokler je bilo le nečas upanja na rešitev. Ko pa so naenkrat spoznali, da je vsako upanje zamam, niso več prikrivali svojega terorja.

Slava Slovencem, ki so trpeli pod težkim jarmom nad tisoč let in doživeljali dan osvobojenja.

Prod Mojim posetom v Sloveniji nikdar niti sanjal vsem, kaj pomeni reka Sava v našem narodnem edinstvu. Ko pa sem videl, kako Triglav z nebeske višine kot večno zvest čuvan gleda na Savo zdele se mi je, kakor da bi jaz Šepečat: "Sava, Sava, bistra voda hladna, pozdravi mi deco v Ljubljani, Zagrebu in v Beogradu in reci jim, da jih zveste ēnam; sporoči jim, da je moja želja, da budi ta voda posvečena in da pot roso te svete vodice položen prisco: da boš, Sava, vsekljadar sveta vez med brati, ki so se rodili v zibelki, ki čuva Tebo.

Evo, to so misli, ki so mi šinile v glavo z blizino krilatega avtomobila, ki nas je vodil v naročje Save in Triglava. Čutil sem, da ni bil mogoče, se čovjek temu visokočenjenemu vabilu, ker sem moral že isti dan popoldne ob 4. odpotovati v Pariz. Tako smo se napotili z avtomobilom iz Ljubljane proti Bledu in v eni ur in četrt smo že dosegli tukaj. Kraji na poti z Ljubljane preko — Kranja in Bledu so tako lepi, da ne smem niti poskušati, da bi jih točno opisal. Omenjam samo, da mi je sedaj v glavi slika te — krasote, ki spominja na ljubezen: lepe Slovenke, skalnate gore, ki obkrožajo vesel dolino, se mi zde, kakor bogati niz biserov krog mladenčkega vrata, a modrina Save in Bleškega jezera mi je ostala v spominu v modrih očeh one Slovenke.

A kaj naj povem o lepoti Bleda

Višek terorja.

Francoski spisal Paul Ginisty.

Ustaja se je razširila ter pridobil na sili.

Palača občinskega zastopstva je bila oblegana od jutra naprej od ljudske množice, ki je pretela smrto. Pretnjie razjarjenega naroda so prodile celo v dvorano, v kateri so bili zbrani zastopniki krajevnih oblasti, vsi vznemirjeni radi naglice, s katero je ustaja izbruhnila. Posvetovali so se za zaprtimi vrati in zabitimi okni kajti steklo v oknih je bilo že dano razbito od kamenja. Sempatom je priletel kak kamen na lesene oknike ter pičal o vedno naraščajoči jezi naroda.

Radi polteme, ki je bila v dvorani, so prizgali sveče, ki so že dogorevale.

Oni v dvorani so lahko čuli načakanje tumulta zunaj, ki je načivljal prihajal iz vseh delov mesta. Sempatom je priskočil na lesene oknike ter pičal o vedno naraščajoči jezi naroda.

Alcalde ali župan, majhen star možiček z velikimi belimi brki in rdečim licem, je sedel sključen v svojem stolu ter mehanično posvetjal, pač že stokrat:

"Nobenega znaka ni bilo. Nobenega znaka."

Član občinskega zastopstva, ki so ignorirali svojega načelnika, so se zbrali krog civilnega guvernerja. Don Jacinto Ortiz, ki je bil izven pricetka stajajo duša odpora proti revolci. Vse odredbe, katere je uveljavil in namenju, da zatre upor, pa so se izjavil.

Bil je lep mož, star nekako štrideset let. Njegovo lice, nekoliko bledo in prepadeno, je bilo razsvetljeno od plamečih oči. Hodil je gorindol po dvorani ter se včasih ozri skozi oknice na ljudsko množico, ki je divjala spodaj na trgu. Bil je edini v dvorani, ki je ohranil svojo ravnodušnost.

Malo poprej je skušala ljudska množica vdreti v palajoča. Težka vrata so se sicer ustavlja naprom ljudi, a bi se brez dvoma vda la spriči novega napada. In potem!

Rekel je zelo mirno:

"Ojačanja, katera smo pričakovali, niso dospela. Brez dvoma so prezerali brzjavne žice.

"Kaj naj storimo? — so ga vprašali drugi.

Don Ortiz je napravil kretnjo, ki je značila:

"Zaupati moramo v Boga.

Vsi občinski glavarji in trideset nadaljnji, podrejeni jim, ki so bili zbrani v dvoranji, so bili prevezeti od strahu. Vedeli so, da so vsi izhodi iz poslopja započateni da ne morejo ničesar storiti in očitoma sklepati.

Nekateri med njimi so ostali hladnokrvni, dokler je bilo le nečas upanja na rešitev. Ko pa so naenkrat spoznali, da je vsako upanje zamam, niso več prikrivali svojega terorja.

Slava Slovencem, ki so trpeli pod težkim jarmom nad tisoč let in doživeljali dan osvobojenja.

Prod Mojim posetom v Sloveniji nikdar niti sanjal vsem, kaj pomeni reka Sava v našem narodnem edinstvu. Ko pa sem videl, kako Triglav z nebeske višine kot večno zvest čuvan gleda na Savo zdele se mi je, kakor da bi jaz Šepečat: "Sava, Sava, bistra voda hladna, pozdravi mi deco v Ljubljani, Zagrebu in v Beogradu in reci jim, da jih zveste ēnam; sporoči jim, da je moja želja, da budi ta voda posvečena in da pot roso te svete vodice položen prisco: da boš, Sava, vsekljadar sveta vez med brati, ki so se rodili v zibelki, ki čuva Tebo.

Evo, to so misli, ki so mi šinile v glavo z blizino krilatega avtomobila, ki nas je vodil v naročje Save in Triglava. Čutil sem, da ni bil mogoče, se čovjek temu visokočenjenemu vabilu, ker sem moral že isti dan popoldne ob 4.

odpotovati v Pariz. Tako smo se napotili z avtomobilom iz Ljubljane proti Bledu in v eni ur in četrt smo že dosegli tukaj. Kraji na poti z Ljubljane preko — Kranja in Bledu so tako lepi, da ne smem niti poskušati, da bi jih točno opisal. Omenjam samo, da mi je sedaj v glavi slika te — krasote, ki spominja na ljubezen: lepe Slovenke, skalnate gore, ki obkrožajo vesel dolino, se mi zde, kakor bogati niz biserov krog mladenčkega vrata, a modrina Save in Bleškega jezera mi je ostala v spominu v modrih očeh one Slovenke.

A kaj naj povem o lepoti Bleda

Ustaja se je razširila ter pridobil na sili.

Palača občinskega zastopstva je bila oblegana od jutra naprej od ljudske množice, ki je pretela smrto. Pretnjie razjarjenega naroda so prodile celo v dvorano, v kateri so bili zbrani zastopniki krajevnih oblasti, vsi vznemirjeni radi naglice, s katero je ustaja izbruhnila. Posvetovali so se za zaprtimi vrati in zabitimi okni kajti steklo v oknih je bilo že dano razbito od kamenja. Sempatom je priletel kak kamen na lesene oknike ter pičal o vedno naraščajoči jezi naroda.

Radi polteme, ki je bila v dvorani, so prizgali sveče, ki so že dogorevale.

Oni v dvorani so lahko čuli načakanje tumulta zunaj, ki je načivljal prihajal iz vseh delov mesta. Sempatom je priskočil na lesene oknike ter pičal o vedno naraščajoči jezi naroda.

Alcalde ali župan, majhen star možiček z velikimi belimi brki in rdečim licem, je sedel sključen v svojem stolu ter mehanično posvetjal, pač že stokrat:

"Nobenega znaka ni bilo. Nobenega znaka."

Član občinskega zastopstva, ki so ignorirali svojega načelnika, so se zbrali krog civilnega guvernerja. Don Jacinto Ortiz, ki je bil izven pricetka stajajo duša odpora proti revolci. Vse odredbe, katere je uveljavil in namenju, da zatre upor, pa so se izjavil.

Bil je lep mož, star nekako štrideset let. Njegovo lice, nekoliko bledo in prepadeno, je bilo razsvetljeno od plamečih oči. Hodil je gorindol po dvorani ter se včasih ozri skozi oknice na ljudsko množico, ki je divjala spodaj na trgu. Bil je edini v dvorani, ki je ohranil svojo ravnodušnost.

Malo poprej je skušala ljudska množica vdreti v palajoča. Težka vrata so se sicer ustavlja naprom ljudi, a bi se brez dvoma vda la spriči novega napada. In potem!

Rekel je zelo mirno:

"Ojačanja, katera smo pričakovali, niso dospela. Brez dvoma so prezerali brzjavne žice.

"Kaj naj storimo? — so ga vprašali drugi.

Don Ortiz je napravil kretnjo, ki je značila:

"Zaupati moramo v Boga.

Vsi občinski glavarji in trideset nadaljnji, podrejeni jim, ki so bili zbrani v dvoranji, so bili prevezeti od strahu. Vedeli so, da so vsi izhodi iz poslopja započateni da ne morejo ničesar storiti in očitoma sklepati.

Nekateri med njimi so ostali hladnokrvni, dokler je bilo le nečas upanja na rešitev. Ko pa so naenkrat spoznali, da je vsako upanje zamam, niso več prikrivali svojega terorja.

Slava Slovencem, ki so trpeli pod težkim jarmom nad tisoč let in doživeljali dan osvobojenja.

Prod Mojim posetom v Sloveniji nikdar niti sanjal vsem, kaj pomeni reka Sava v našem narodnem edinstvu. Ko pa sem videl, kako Triglav z nebeske višine kot večno zvest čuvan gleda na Savo zdele se mi je, kakor da bi jaz Šepečat: "Sava, Sava, bistra voda hladna, pozdravi mi deco v Ljubljani, Zagrebu in v Beogradu in reci jim, da jih zveste ēnam; sporoči jim, da je moja želja, da budi ta voda posvečena in da pot roso te svete vodice položen prisco: da boš, Sava, vsekljadar sveta vez med brati, ki so se rodili v zibelki, ki čuva Tebo.

Evo, to so misli, ki so mi šinile v glavo z blizino krilatega avtomobila, ki nas je vodil v naročje Save in Triglava. Čutil sem, da ni bil mogoče, se čovjek temu visokočenjenemu vabilu, ker sem moral že isti dan popoldne ob 4.

odpotovati v Pariz. Tako smo se napotili z avtomobilom iz Ljubljane proti Bledu in v eni ur in četrt smo že dosegli tukaj. Kraji na poti z Ljubljane preko — Kranja in Bledu so tako lepi, da ne smem niti poskušati, da bi jih točno opisal. Omenjam samo, da mi je sedaj v glavi slika te — krasote, ki spominja na ljubezen: lepe Slovenke, skalnate gore, ki obkrožajo vesel dolino, se mi zde, kakor bogati niz biserov krog mladenčkega vrata, a modrina Save in Bleškega jezera mi je ostala v spominu v modrih očeh one Slovenke.

A kaj naj povem o lepoti Bleda

Ustaja se je razširila ter pridobil na sili.

Palača občinskega zastopstva je bila oblegana od jutra naprej od ljudske množice, ki je pretela smrto. Pretnjie razjarjenega naroda so prodile celo v dvorano, v kateri so bili zbrani zastopniki krajevnih oblast

Požigalec.

FRANCOŠKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Spisal Emile Gaboriau.

Zr "Glas Naroda" prevel G. P.

42

(Nadaljevanje.)

— Pismo za Dionizijo! — je vzkliknil stari gospod, kakor hitro je služabnik izginil. — To je odgovor, na katerga smo čakali.

Brez obotavljanja je odprl pismo, a bilo je brez koristi. V pričemu je bilo naslednje:

— 31, 9, 17, 19, 101, 102, 304, 515—37, 7, 9, 17, 32, 44, 45, 45 — in tako dalje, skozi celi dve strani.

— Oglejte si to ter skušajte iznajti kaj, — je rekel stari plemenita ter izrečil sporočilo Folgatu.

Mlad mož je dejanski poskusil a ni šlo. Po par minutah brez uspešnih naporov je rekel:

— Sedaj razumem, zakaj nam je gospodična obljubila, da nam bo pojasnila celo stvar. Boaskoran in ona sta bila že preje v pismenem stiku s pomočjo Šifer.

Stari oče Sandore je dgnivil roki proti nebui:

— Le mislite si te mlade deklice. Tukaj sreča brez pomoči brez nje, kajti le ona more privesti te hieroglife.

Če je Dionizija upala, da se bo izognila žalostnim muslim in utisom s tem, da je spremiljala staro markizo, se je krenula motila. Najprvo sta šli v hišo gospoda Senešala, a žena župana ni bila ustvarjena tako, da bi dajala drugim pogum v uru nevarnosti. Nič drugega ni delala kot objemala obe zaporedoma ter jadikovala, da smatra markizo za najbolj nesrečno mater na svetu in Dionizijo za najbolj nesrečno zaročenko.

— Ali misli ta ženska, da je Žak kriv? — se je vpraševala Dionizija z ogorčenjem.

To pa se n: bilo vse. Ko sta se vrátili proti domu, sta čuli nekega majhnega dečka zaklicati:

— Pojdih hitro, mama. Tukaj presta mati in ljubica morile.

Vsled tega je prišla uboga deklica domov bolj potra kot je bila poprej. Takoj pa ji je povedala neka služkinja, ki je imela brez dvoma tozadeno naročilo, da čekata nanjo v knjižnici stari oče in mladi odvetnik iz Pariza. Pohitela je tjakaj in kakor hitro je prišla v sobo, ki je izrečil do Šandore pismo ter reklo:

— Tukaj je tvoj odgovor.

Ni mogla zatreći vzklik veselja, nakar je rekla:

— Sedaj smo na varnem, na varnem.

Sandore se je nasmehnil vsprši vzradoščenja svoje unukinje. — Gospodična hinavka, — je rekel, — meni se zdi, da si morala sporočati de Boaskorana velike tajnosti, da si se posluževala Šifer, kar najhujši zaročnik. Gospod Folgart in jaz sva skušala prebiti pismo, a vse zaman.

Sele tedaj se je mlada ženska zavedla navzočnosti Folgata, zareda ter rekla:

— V zadnjem času sva razpravljala jaz in Žak o različnih metodah, katerih se poslužujejo ljudje, ki žele voditi med seboj tajno korespondenco. Nato me je seznanil z enim načinom. Dva korespondenta si izbereta katerokoli knjigo in vsake vzame en izvod iste izdaje. Pisec poišče v knjigi besede, katere hočete ter jih opremi s številkami. Sprejemnik najde nato te besede s pomočjo teh številk.

— Dolgo časa bi lahko iskal, — je vzkliknil oče Šandore.

— To je zelo enostavna metoda, — je nadaljevala Dionizija, — dobro znana, a vendar varna. Ali more zunaj stojeci ugajiti, katero knjigo sem si izbrala? In tudi če bi ugani, je še vedno lahko premotiti ga.

— In ti biš lahko prečitala to pismo? — je vprašal stari oče.

— Gotovo, pisala sva si ž- dosti pismen na ta način in sicer na temelju Cooperjeve knjige "Špijon".

— Potem pojdi in precitaj to pismo, — je rekel de Šandore.

Ko je odšla Dionizija iz sobe, je rekel stari baron proti svojemu tovariju:

— Kako zelo ljubi tega človeka. Gospod, če bi se mu kaj zgodilo, bi gotovo umrla od žalosti.

Gospod Folgart ni nicesar odgovoril. Poteckla je skoro ena ura, predno se je Dioniziji posrečilo sestaviti pismo. Ko se je vrnila po pretekla tega časa v sobo starega očeta, je kazalo njeni lice najgloblji obup.

— To je strašno, — je rekla.

— Ista ideja se je pojavila v glavi starega očeta kot gospoda Folgat. Ali je mogoče Žak priznal?

— Čitate sami, — je rekla Dionizija.

Žak je pisal:

— Hvala za tvoje pismo, moji draga. Imel sem slutoj ter prosil za kopijo Cooperja.

— Je preveč dobro razumem, kako žalostna mora biti, ko me drže v ječi, ne da bi skušal jaz ugotoviti svojo nedolžnost. Molčal sem, ker sem upal, da bo prišel dokaz moje nedelžnosti od zunaj. Vidim, da bi bilo blazno upati to še nadalje in da moram govoriti. Govoril bom, Kar pa imam povedati, je tako resno, da bom molčal, dokler ne bom imel prilike posvetovati se s človekom, kateremu

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1922

Cena 40 centov.

— V zalogi imamo še samo en tisoč iztisov. Kdor ga še nima naj napiše spodej svoj naslov in nam pošlje ta kupon in za 40c. znamk in prejel ga bo z obratno pošto.

GLAS NARODA
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ime .....
Naslov .....
Mesto in država .....

Influenca

napada ljudi povsem nepričakovano. Hud prehlad, bolečine in glavi, hrbtni in ledjih, otrplost mišic, mrzlica in splošna potrost — to so nekatera znamenja. Kaj je storiti? Tekom bolezni ostanite v postelji ali doma ter vzemite SEVFROVE TABLETE ZOPET PREHLAD IN GRIP.

Ravnajte se po navodilih na zavoju.

Cena 30 centov.

Dihalni organi so ponavadi vedno vneti in je vsled tega pametno imeti doma pri rokah.

SEVEROV BALZAM ZOPER KAŠELJ

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat vneto in pekoče. Jako vam bo pomagalo, če uporabljate SEVEROV ANTISEPSOL.

za grjanje ali ispiranje nosa. To vam vzdržuje odvodnike čiste in proste bacilov. Cena 35 centov.

Gorenja zdravila prodajojo v vseh lekarnah.

Vprašajte vedno za "Severova" in ne vzemite drugih.

W. F. SEVERA CO. — CEDAR RAPIDS, IOWA

lahko popolnoma začpana. Previdnost sama ne zadostuje sedaj. Treba je tudi izurjenost. Dosedaj sem bil miren ter se zanikal na svojo nedolžnost, a zadnje zaslisanje mi je podprlo oči ter vidim nevarnost, kateri se izpostavljam.

— Strašno bom trpel do dneva, ko bom lahko govoril s kakim odvetnikom. Hvala materi, da je privreda enega s seboj. Upam pa, da mi bo oprostil, če se obrnem najprej na drugega moža. Hočem moža, ki pozna okolico ter njene običaje.

— Itaditega sem si izbral gospoda Magloarja. Prosim, sporoči mu, da naj bo pripravljen za dan, ko bo zaslišanje končano in ko bo lahko prišel k meni.

— Do takrat ni nicesar mogoče storiti, prav nicesar, razven če bi mogli doseči, da se vzame slučaj iz rok gospoda Galpina ter ga izroči nekemu drugemu. On bi sam izvršil zlonč v namenu, da ga napravi meri in ni pasti, katere bi mi ne nastavil. Ta človek se obnaša nesramno. On hoče, da sem na vsak način kriv. Le z največjo težkočo premagujem samega sebe, kadar vidim tega človeka, ki je bil nekoč moj prijatelj, a je sedaj moj obitožitelj.

— Dragi moji! Težko ceno sem plačal za napako, katero se skoro prav dosedaj nisem niti dobro zavedal. Ali mi boste mogli oprostiti radi velikih muk, katere vam povzročam?

— Rad bi povedal še več, a jetnik, ki mi je izročil twoje pismo, pravi, da n-oram biti urem in dosti časa vzame izbirati besede iz knjige.

Žak.

Ko je bilo pismo prečitano sta gospoda Folgat in Šandore obrnila glavi nastran, karti baš sta se, da bo Dionizija čitala v njih pogledih tajnost njenih misli. Ona pa je le predobro čutila, kaj pomenja vse to.

— Ti ne moreš dvomiti o Žaku, stari oče, — je zakričala.

— Ne, — je zamršil stari mož slabotno, — ne.

— In vi, gospod Folgat, ali ste toliko užajeni vsled želje Žaka, da se posvetujete z nekim drugim odvetnikom?

— Jaz bi bil prvi, gospodična, ki bi mu svetoval, naj se posvetuje z domačinom.

Dionizija je moral poklicati na pomoč vso eneržijo, da je zadržala solze.

— Da, — je rekla. — to pismo je strašno. Kako pa more biti drugače? Ali ne vidite, da je Žak ves obupan, da je napol blazen vsled teh strašnih udarcev?

Nekdo je takrat nežno potrkal na vrata.

— Jaz sem — se je oglašila markiza.

Stari oče Šandore, gospod Folgat in Dionizija so se za trenutek zrli drug v drugega. Nato je rekel odvetnik:

(Dalje prihodnjih.)

Razne vesti.

Maršal Foch na Japonskem.

Kakor poročajo iz Tokija, se je maršal Foch dne 20. januarja izkral v Yokohama. Na obali ga je pričekovala množica ljudstva in ga pozdravljala. Maršal Foch biva v carskem dvoru v Yokohama. V avdijenci ga je sprejel tudi princ — regent. Maršalovemu prihodu se pripisuje veliko važnost, kar naglaša tudi vse japonske časopise.

Ponarejeni češkoslov. bankovci.

Na Dunaj uso arretirali večje družbo ponarejevalec češkoslovaških petkronskih bankovcev. — Ponarejeni bankovce so v velikih množinah spravljali v promet v Avstriji in baje tudi v Jugoslaviji.

Francija proti Genovi.

— "Daily Mail" računa z gotovostjo na to, da se bo genovska konferenca izjavilova, ker je Francija trdno odločena, dati konferenci namesto gospodarskega političnega značaja. Francija hoče, da se morajo razpravljati na konferenci in Genovi tudi vprašanja, katero so praktična uporaba gotovosti glede Rusije, namreč, da mora ta obnoviti prostost politike in časopisa, priznati zasebno lastino ter se vzdržati propagande zoper sosedne države. Francija bo zahtevala, da se sklene še pred konferenco dogovor z za-jaleljij pa trdijo, da bo najbrž začniki, ki ji bo jamčil svobodo pustil kabinet krog 4. marca.

TAJNIK ZA NOTRANJE ZADEVE BO BAJE ODSTOPIL.

Washington, D. C. 20. februar. — Prejšnji senator Fall iz New Mexico, ki je tajnik za notranje zadeve, je žalil, da bo začel v kabinetu predsednika Hardinga, je zarjal poročilo, da načrava resignirati. Njegovi pričutki dogovor z za-jaleljij pa trdijo, da bo najbrž začniki, ki ji bo jamčil svobodo pustil kabinet krog 4. marca.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Iz zdravstvenih ozirov se moram podati za šest mesecov v staro domovino, zato sem potom pozdravljam vse sobrate in sestre SNPJ. in JSKJ., katerim tudi jaz pripadam; pozdravljam tudi vse prijatelje, kateri so me spremili na kolodvor, posebno pa mojo družino v Warren, Ohio. — Martin Vrenik iz Iske vasi.

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse prijatelje in zainteresirane po Ameriki, posebno pa mojega brata Franca v Trinidad. Zdravi ostanite! — Janez Jerovšek iz Lahovč.

ADVERTISEMENTS.

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnika v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pristopen ter želi priti v Ameriko, ga zamoret se sedaj dobiti sem. Nadalje zamoret se sedaj ameriški državljan dobiti žene in otroke iz pod 18. leta iz Jugoslavije ali zasebeni.

Avtrijski podaniki morajo plati vize pri ameriškem konzulu ali ameriškem denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu voto \$25.00 pokazati v ameriških dolarkih.

Glede denarnih pošiljatev v U. S. dolarkih, za vsa pojasnila, da naj bo pripravljen za napredovanje potovanja, potrebnih listkov in v ozemlju.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ

vzeti vred pred pošiljanjem
POMAGA NARAVI.

ZATRETNI PREHLADE,
Zakriti proti influenzi,
Oživiti jetra,
Dobro uravnavi črevose.

Bolgarski Krvni Čaj je sestavljen iz živil zelišč. V zile vam da bogato, rdeči kri in moč, da se izmebiti bolezni.

Lekarnari ga prodajajo vseprisvo, ali po pošti zavarovan v veliki družinski zelišči \$1.25, ali 3 zavaji \$2.15 ali 6 zavojev \$5.25. Naisov H. H. von Schlick, President Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

DOSPELO JE 500 VREC NOVEGA BRINJA

Dokler traja zaloge prodajamo vredno 132 funtov \$9.24; dve vred \$18.